

NAGY
**PARFÜM-
KÖNYV**

KÉPES ÚTMUTATÓ
A TÖKÉLETES ILLAT
KIVÁLASZTÁSÁHOZ

SARAH M^cCARTNEY
SAMANTHA SCRIVEN

TARTALOM

BEVEZETÉS 7

NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ 272

FOGALOMTÁR 280

FORRÁSOK 284

A SZERZŐKRŐL 286

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS 287

CITRUSOS

25

VIRÁGOS

45

SZOLIFLOR

67

ÁMBRÁS

93

VEGETÁLIS

129

FÁS

147

PÉZSMÁS

167

TÖLGYMOHÁS

185

BŐRÖS

205

ODU

219

GOURMAND

227

GYÜMÖLCSÖS

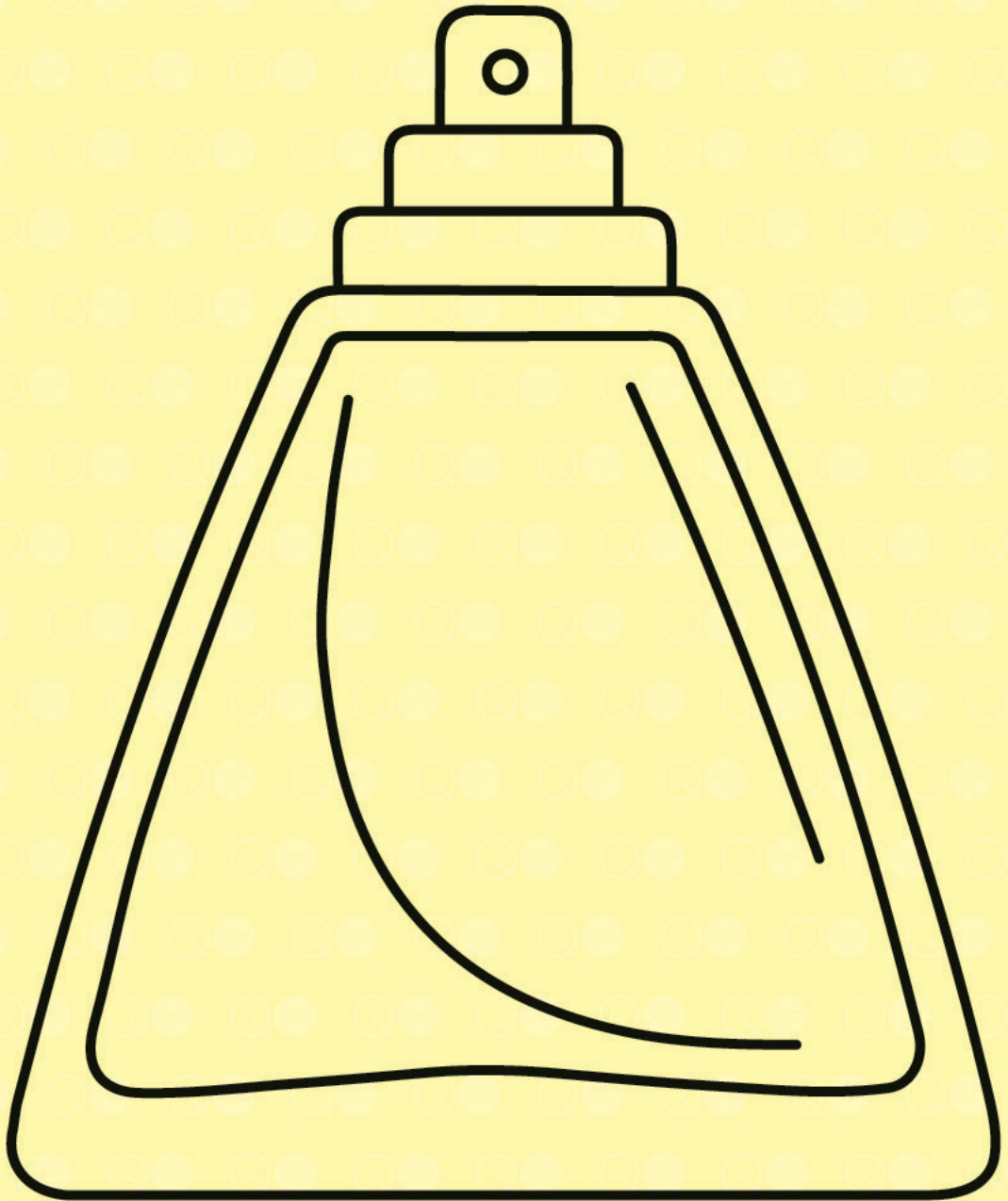
243

TENGERI

251

KONCEPCIÓ

263

CITRUSOS

A világon számos érdekes citrusféle létezik, a hüvelyknyi méretűtől az emberfej nagyságúig, az édestől a rettentő savanyúig, a halványtól a ragyogóig, a zöld, a sárga, a narancs és a piros árnyalataiban. Ezek közül jó tucatnyit használnak fel parfümökhöz: a bergamottot, az édes-, keserű- és vérnarancsot, a citromot, a lime-ot, a vörös, sárga és zöld mandarint, a tangerint, a juzut, a rózsaszín és fehér grépfrútot, a sweetie-t, a kumkvatot és a cédrátcitromot, más néven korzikai citromot.

A modern illatok tartalmazznak olyan citrusillat-molekulákat is, amelyek tovább megmaradnak. Általában a frissítő, derűs érzet miatt használják őket. Fejjegynek számítanak, mert illékonyak. A természetes citrusillatok úgy illannak el, mint a gyerekek az iskolából tanítás után, felpörögve, tele energiával, ami aztán hirtelen elpárolog.

EAU DE COLOGNE

4711 ORIGINAL EAU DE COLOGNE

Gyártó: MÄURER & WIRTZ

A nélkülözhetetlen csodavíz

PARFÜMÖR Nem megnevezett | £

A 4711 Original Eau de Cologne aromája az európai kultúra szerves részévé vált. A nagymamám előszeretettel használta frissítőként, amikor a tea önmagában nem bizonyult elegendőnek. Ismerkedjünk meg bájos és ragyogó citrusosságával! Először a napfényes narancsos, citromos és bergamottaromák tűnnek fel, majd a narancsvirág és -levél (a neroli és a petitgrain) érzéken gazdag rétege. A szerzetesek semmit nem pazaroltak el. Alapként eredetileg állati eredetű pézsmát használtak, de aggodalomra semmi ok, ez azóta már tilos, így a könnyed narancsos fejjegy egy ma használatos szintetikus verzióból bomlik ki. A 4711 jó vétel és igazán pazar illat, amely mindenkinek jó szívvel ajánlható. **SM**

CHÉRUBIN Gyártó: DETAILLE

A legpárizsibb kölni

PARFÜMÖR Nem megnevezett | ££

A kifinomult századfordulós üvegcsé és a dobozon látható rokokó kerub ellenére a Chérubin egy kemény balhorgot visz be. Készítői szerint citrom- és narancsvirág fejjegyekkel rendelkezik, ám a friss lime jellegzetes savanyú citrusosságával nyit. Összehasonlítva a 4711-essel (lásd fent), kölni unokatestvére édesebbnek és kellemesebbnek érződik. A Chérubin fennhordja elegáns párizsi orrát, mintha azt mondaná: „Vagyok, aki vagyok, és ha ez nem tetszik, odébb lehet állni.” (Persze ez tökéletes ellentéte a Detaille bájos párizsi üzletében dolgozó kedves eladóknak, akik a végtelenségig segítőkészek és barátságosak.) Igazi Eau de Cologne, hiszen nem törekszik a hosszan tartó hatásra, habár rózsás, heliotrópos és pézsmás szívjegye még egy órán át vagy akár tovább is megmarad. Kifinomult, elegáns, rövid életű, tiszta és frissítő permet. **SM**

NEROLI PORTOFINO Gyártó: TOM FORD

A legkitűnőbb csodavíz

PARFÜMÖR Rodrigo Flores-Roux | ££££

Londoni parfümüzletünk látogatói megszagolhatják a más márkák illataiból készült kollekciónkat. Egy nap, amikor valaki a 4711 Original Eau de Cologne-t (lásd balra) szagolta meg először, így kiáltott fel: „Nahát! Ez a Neroli Portofino tökéletes utánczata!” Nem volt ugyan tisztában a parfüm történetével, de felismerte a középkori csodavíz 2007-es niche (vagyis résziaci) változatát, és rögtön kiszúrta a hasonlóságot. A Neroli Portofino ennek a drágább változata, hozzá illő imázssal. A 4711-es citromos jegye Tom Fordnál szicíliai citrom, az ő bergamottja olasz, nerolija tunéziai. Tovább érződik, mint a 4711-es, mivel töményebb, de ahogy számos parfümrájongó leszögezte, jobban járunk, ha mindig nálunk van egy kis üvegcske az eredetiből, és pár óránként újra fújunk belőle egyet-kettőt. Így sem kétséges azonban, hogy Tom Ford kölnivize egy pazarul összeállított, intenzív változat. **SM**

COLONIA Gyártó: ACQUA DI PARMA

A csúcskategóriás olasz kölni

PARFÜMÖR Nem megnevezett | ££

Az Acqua di Parma 1916-ban megalkotott Coloniája a citrusos illatok egyik korai olasz képviselője. Sokáig a márka egyetlen illata volt, amelynek szicíliai citrusos karaktere elsősorban a vagonos és sikkos réteget vonzotta. Vásárlóik között tudhatták állítólag Cary Grantet és Audrey Hepburnt, de ahogy más hasonló esetekben is, ezt ma már sem cáfolni, sem megerősíteni nem tudjuk. A Colonia népszerűsége hanyatlani kezdett, így 1993-ban magabiztosan újjáélesztették egy nagyobb volumenű PR-kampánnyal. Elárasztották a sajtót a rockegyüttesekről és tévésztárokról szóló beszámolókról, akiket az összetéveszthetetlen sárga üveggel láttak, amelybe a növényesség mellett citrom, bergamott és szantálfa illata vegyült. Mára az Acqua di Parma a tiszteletet parancsoló LVMH luxuscsoport tagjaként több mint harminc illattal rendelkezik. A kritikusok ebben az esetben is félreértelmezik a Colonia célját, mert azzal vádolják, hogy nem tart sokáig. Mintha azért panaszkodnánk, mert hideg a fagy. Ha kedveljük frissítő kifinomultságát, tegyünk úgy, mint egy filmsztár, és vigyük magunkkal az üvegcsénket mindenhová. **SM**

Bergamott

Aki kedveli az Earl Grey teát, azonnal felismeri a bergamott lágyan citrusos aromáját. Ez egy hibrid narancsfajta finom, zöld héjjal. (Az interneten fellelhető legtöbb fotón tévesen a rücskös héjú kaffircitrom látható.) Az északolasz Bergamo városáról kapta a nevét, bár a parfümkészítéshez használt bergamott nagy része a déli Calabria tartományból származik.

CITROM

EAU DE FLEURS DE CEDRAT Gyártó: GUERLAIN

Egy igazi időtlen klasszikus

PARFÜMÖR Jacques Guerlain | £

Amikor benevezel egy illatvadászkalandra, emlékezetes élményben lesz részed. Az 1990-es években, a hetvenedik évfordulóján ismertem meg az Eau de Fleurs de Cedrat nevű parfümöt az azóta már megszűnt, gyönyörű londoni áruházban, a Dickins & Jonesban. Abból kiindulva, hogy kedveltem a Diorellát, az eladó a pult alól vette elő nekem ezt a csodás tételt olyan elégedett mozdulattal, mint egy bűvész, aki a privát estélyen gyémánt nyakláncot varázsol elő a háziasszony számára. Ragyogó, mégis fanyar karakterét a citrusos-ciprusos illatokat kedvelő fiatalabb énem rendkívül vonzónak találta – és azóta is rajongok érte. A cédrátcitrom (latin néven Citrus medica) olyan, mint egy hatalmas, vastag héjú citrom. Éterien elegáns illóolaja Jacques Guerlain illatszénit is megihlette száz évvel ezelőtt. Próbáljuk csak ki! Olyan, mintha csak tegnap készült volna. **SM**

ORANGES AND LEMONS, SAY THE BELLS OF ST. CLEMENT'S Gyártó: HEELEY

Citromok és harangzúgás

PARFÜMÖR James Heeley | £££

Citrom vagy narancs? Bármelyiket választhatjuk, de ha eldöntöttük, hogy először a citrommal foglalkozunk, maradunk is ennél. A Heeley apró cég, amely eddig talán elkerülte a figyelmünket. Ha így lenne, itt az idő felfedezni! Minden James Heeley-illat finoman lázadó. Benevezett a mentás kihívásba, és meg is nyerte a friss mentás Menthe Fraiche-sel (lásd 140. o.). Íriszes illatai igazán élvezetesek. Parfümjei inkább hasonlítanak vonósnegyesre, mint operára. Niche illatai nagyszabású születésnap ajándékok, ne számítsunk tehát utcai árakra. Narancs, citrom, neroli, petitgrain, a végén pedig ilang-ilang és vetiver egyesül egy finoman összesimuló kombinációban. Viselése közben álljunk meg néha, és kérdezzük meg magunktól: „Mikor is fújtam be magamat?” **SM**

UN ZEST DE ROSE Gyártó: LES PARFUMS DE ROSINE

Finom citromos-rózsás tea

PARFÜMÖR François Robert | £££

A Les Parfums de Rosine egyike az elfeledett, de időközben feltámasztott márkáknak. Az új tulajdonos, Marie-Hélène Rogeon élesztette újra.

A két cég között mintegy hetvenévnnyi hiátus van: az első az elképesztően innovatív divattervezőhöz, Paul Poiriet-hez tartozott, aki piacra dobta a valaha létezett legdrágább parfümöket, köztük a La Rose de Rosine-t, amely a lánya számára készült. Vállalkozása elképesztő módon ment csődbe. 1991-ben felvirágozott az új cég. Marie-Hélène személy szerint egyaránt rajong a parfümökért és a rózsákért: illatait különféle rózsafajok ihlették. Az Un Zest de Rose a citromhéj pazar aromájával játszik.

A citrusos fátol elillanva lágy rózsává, pézsmává és zöld matéteává lényegül át. Ez az illat elegáns kísértőn lehet: élénk és izgalmas illatfelhőbe burkolózva érkezünk meg vele a délutáni teázásra, amely fél óra elteltével nyugodt beszélgetésbe fordul. **SM**

LEMON & GINGER

Gyártó: 4711 ACQUA COLONIA

Hamisítatlan citrom (+ gyömbér)

PARFÜMÖR Alexésra Kalle | £

A tört jégre emlékeztető üvegcsén a címke ragyogó citromsárga, a parfüm pedig épp azt nyújtja, amit ígér: citromos felfrissülést egy csepp gyömbérrel. Kitűnő minőségű, nem lőhetünk vele mellé. Ezúttal is igaz, ami már oly sokszor elhangzott: ha nem várjuk tőle, hogy órákig megmaradjon a bőrünkön, nem leszünk vele elégedetlenek. **SM**

VERBENA Gyártó: L'OCCITANE

Fanyar mediterrán citrom

PARFÜMÖR Nem megnevezett | £

Ennél a pezsdítő verbénaillatnál az első benyomásunk a citromsörbetre emlékeztet. Fanyarsága összehúzza arcunkat, mint az első korty a reggel kifacsart grépfrútból, így egyetértően pislogunk.

A L'Occitane Verbenája friss citromos karaktere ellenére is meglepően sokáig megmarad. A kicsi, ám erőteljes verbénabokor gazdagon árasztja a csípős citromos aromát, és amikor még citrommal és narancssal is kombinálják, mint ebben az illatban, úgyszólván verhetetlen elegy jön létre, amely energiával tölti fel a lépteinket. Ahogy a citrusok aromái a szokott módon, fokozatosan elillannak, a legzöldellőbb kertek illatai maradnak meg, egy csipetnyi fűszeres muskátlival és leheletnyi rózsával. **ss**

KLASSZIKUS

EAU D'HADRIEN Gyártó: GOUTAL

Időtlen egyszerűség

PARFÜMÖRÖK Annick Goutal és Francis Camail | ££

Ha vágyunk arra, hogy a ragyogóan kék ég alatt egy citrusligetben sétáljunk, ez a parfüm lehet számunkra a második legjobb dolog. Ez a megtévesztően egyszerű kreáció az 1980-as években született, talán a Dallas- és Dinasztia-korszak váltóméseiének és frizuráinak ellenpontjaként, és azóta is magabiztosan fennmaradt. 2008-ban még a Fragrance Foundation Hall of Fame díját is elnyerte. „Tartsd ostobán egyszerűnek” (Keep it Simple, Stupid, KISS) – mondja a haditengerészet elhíresült szlogenje. Az Eau D'Hadrien zsenialitása is épp ebben rejlik (bár ostobának éppen nem nevezhető): egy tökéletes citromillat, amelyet felerősít a még élénkebb és ragyogóbb grépfrút, egy leheletnyi, lágy ilang-ilang, némi fenyőfás beütés (képzeljünk el egy mediterrán tengerparti fenyőerdőt, ha már úgyis magunk elé idéztük a citrusligetet) és azok a kellemes érzetet nyújtó égkék aldehidek. Valamit egyszerűen tartani időtlenséget is jelent, hiszen ez a fajta klasszikusság sosem megy ki a divatból. **ss**

CEFIRO Gyártó: FLORIS

Szelíd citrusos fuvallat

PARFÜMÖR Nem megnevezett | ££

A Cefiro egy fűszeres tea szomjoltó zamatát egyesíti magában a citrom-, narancs- és lime-héj élénk aromájával. A káprázatos nyitánytól olyan érzésünk lesz, mintha az angyalok dörgöltek volna tisztára bennünket. Mindazonáltal ahogy földi halandóként nem maradhatunk egész nap élénkek, úgy a citrusos jegyek sem képesek erre. A tovatűnő citrusok miatti csalódásunkat remekül ellensúlyozza a stafétabotot átvevő és az előtérbe törő friss és bódító jázminvirág. A fűszeres teát idéző kardamom és szerecsendió pedig friss és enyhén borsos illatot varázsol mindebből, amely árnyas erdőbe repíti viselőjét egy zefir könnyedségű illat szárnyain. **ss**

Ô DE LANCÔME Gyártó: LANCÔME

1969 nyara

PARFÜMÖR Robert Gonnon | ££

A parfüm követi a divatot, de mivel láthatatlan, őt nehezebb követni. A Dior Eau Savage parfümje nélkül az Ô de Lancôme valószínűleg sosem született volna meg. Az 1960-as években hirtelen igény támadt a friss, citrusos permetekre – talán hogy könnyedséget hozzanak a kissé karót nyelt, ám kifinomult 1950-es évek után –, és azóta is ez az egyik legjobb ilyen illat. Klasszikus bergamott, citrom és narancs fejjegyekkel nyit, majd növényesség következik, végül a mélyben meghúzódó ciprusos alap. A tölgymoha és a labdánumgyanta nem tolakodó, inkább titkos támogatóként van jelen, és bár a szabályozatlan 1960-as években kissé erőteljesebb volt, még mindig érezhető. Az Ô-nak volt férfiváltozata is, de nincs rá szükség, mert az eredetit bárki viselheti. **SM**

EAU DE ROCHAS Gyártó: ROCHAS

A kihagyhatatlan Eau de Toilette

PARFÜMÖR Nicolas Mamounas | ££

Az Ô de Lancôme megjelenése után egy évvel a Rochas kijött egy illattal, amely az Eau de Rochas nevet kapta. Szokásukhoz híven már meglévőre építve valami sokkal izgalmasabbat hoztak létre. Az Eau de Rochasban több a grépfrút, a virágosság, a ciprusos jegy, és valahogy több benne a kraft, mint a többiben. A 21. századi verzióban ugyan kevesebb, mint az eredetiben, mert a bergamott illóolaj biztonságosabb lett a furokumarinok kivonásával. Ezek adnak ugyanis mélységet és gazdagságot egy-egy illatnak, de egyúttal irritációt is okozhatnak a napsugárzásnak kitett bőrön, így érdemes volt inkább búcsút mondani nekik. Ha nem lenne túl feltűnő ez a citrusos illat, hajlanék arra, hogy tökéletes. **SM**

EAU DE QUININE Gyártó: GEO. F. TRUMPER

Az angol úriember kölnije

PARFÜMÖR Nem megnevezett | £

Ez az illat egészen 1898-ig vezethető vissza, amikor a külhonba szakadt britek gin-tonikot ittak szűnyogriasztó gyanánt, mivel akkoriban a tonikban lévő kinin volt a legjobb ismert maláriaellenes szer. Trumper székhelye a londoni Jermyn Streeten volt, ahol a legjobb férfiszabók (és a legjobb sajtoboltok) sorakoztak. Most egy sarokra van az eredeti üzlettől, és érdemes hozzá bekukkantani. Ha az illatot viselő úriemberek rájönnének, hogy az Eau de Quinine valójában milyen virágos és púderes a komoly bergamottos és vegetális boltívek alatt, gondosan ápolat szakálluk is leolvadna. Rádadásul még az ára is jutányos. **SM**

NARANCS

FLEUR Gyártó: DETAILLE

Earl Grey tea a balkonon

PARFÜMŐR Nem megnevezett | ££

Imádnivalóan dilis húzás, hogy ezt a parfümöt Fleurnek, vagyis virágnak nevezték el, pedig egy cseppet sem virágos. Simán átugorjuk a polcon, ha egy könnyed, citrusos Eau de Cologne-t keresgélünk. Még a doboza is rózsás. Igaz, tényleg van benne levendula és muskátli, de ebben a keverékben inkább vegetálisnak tűnnek, a bergamott erdei jellegét tolják előtérbe, csakúgy, mint a petitgrain és a citrom. A pacsuli itt egyáltalán nem tűnik hippisnek, csak gazdagabbá teszi a citrusokat. A Detaille is egy feltámadó főnix: 1905-ben indult, majd újjáélesztették. Megéri ellátogatni Párizsba a Rue St Lazare 10-es szám alatt lévő kis boltba, csakúgy, mint a pár lépésre lévő palacsintázóba. **SM**

EAU D'ORANGE VERTE Gyártó: HERMÈS

A reggeli alternatívája parfüm formájában

PARFÜMŐR Françoise Caron | ££

A rohanós napokon akár indíthatnánk is a reggelt egy gyors kávéval és egy fűjásnyi Eau D'Orange Verte-tel: annyira gyümölcsös, hogy azt érezzük, kibírjuk vele addig, amíg veszünk valahol egy francia csokis párnát. A bőrünkön pont eddig fog tartani, és akkor kell sort kerítenünk a következő fűjásra, hogy kihúzzuk ebédidőig. Mint a Bigarade esetében is (lásd jobbra), létezik belőle egy töményebb változat is, amely nagyon hasonló, mégsem ugyanaz: a könnyedséget felcseréli a tartósságra. A Hermès szezonális ajándékdobozaiiban gyakran van egy kézitáskába illő kis szóróflakon azokra a bizonyos pillanatokra. Zöld mandarin némi fekete ribizlivel, trópusi gyümölcsös smoothie és épphogy csak felfedezhető pacsuli és tölgymoha – mindezeket úgy tartja fenn a ciprusos alap, mint egy elegáns fűző a pánt nélküli, sifon báli ruhát. Françoise Caron csodás illatokat kreált, például a Choc de Cardint és az Ombre Rose-t Jean-Charles Brosseau-nak, vagy az Angel Garden of Stars: Violette-et, és ezt az ínycsiklandó variációt zöld narancsra. **SM**

ORANGE SANGUINE Gyártó: ATELIER COLOGNE

Frissen a facsaróból

PARFÜMÖR Ralf Schwieger | ££

Ez a fanyar Eau de Parfum úgy csap arcul, mint a reggeli nap első sugara. Az Atelier Cologne az Eau de Cologne-ok legjobb tulajdonságait fejleszti tovább Eau de Parfümmé, így illataik tartósságot és erőt kapnak, ami egy kölnire általában nem jellemző. Az Orange Sanguine egész nap elkíséri viselőjét, és élénk illatba burkolja, amelytől makkegészségesnek érezheti magát. A narancs erőteljes ízű és savanyú, és társul még hozzá keserű narancs és vérnarancs. De hogy mégse egy szimpla narancsdzsúsz legyen belőle, adtak hozzá jázmin és szúrós, borsos illatú muskátlit, amelyek tökéletesen kiegészítik kesernyességét. Gondoljunk a legfrissítőbb tusfürdőre, amelyet valaha is használtunk, szorozzuk meg tizzel, és meg is van az Orange Sanguine-életérzés: korán reggel ki az ágyból, irány futni, majd jöhet egy finom smoothie. **ss**

BIGARADE CONCENTREE Gyártó: EDITIONS DE PARFUMS FREDERIC MALLE

Keserű narancsos luxus

PARFÜMÖR Jean-Claude Ellena | £££

A hosszú évtizedek tapasztalatát felhalmozó Jean-Claude Ellena a parfümipar egyik állócsillaga. Neve Frederic Malle első tizenkét illatából három is szerepelt. A Bigarade Concentree az ominózus kollekció egyik darabja, a Cologne Bigarade későbbi, intenzívebb változata: a legéteirbb keserű narancsos permet a Dundee lekváruzem falain kívül. Mindkét verzió hozza a keserű narancs fanyarságát, amelyet a rózsa és a fás jegyek tesznek kellemessé. A tömény változat tovább tart, ezzel együtt ne várjunk tőle csodát. Ez egy tökéletesen megalkotott citrusos illat a vastag pénztárcával rendelkezők számára. **SM**

ORANGE STAR Gyártó: TAUER

Az igazi kézműves narancs

PARFÜMÖR Andy Tauer | £££

Az Orange Star Andy Tauer kilencedik illatkompozíciója. Az első számú sztár és a névadó itt a narancs. Egyszerre érződik a narancslé és a szárított narancs, mintha a lényegét, az esszenciáját lehelték volna bele az üvegbe, mielőtt dzsinnként kiengedjük belőle. Andy a természet útját követte most is, ahogy általában, és narancsvirágot is kevert hozzá, amely virágos szépséget ad a citrusos ragyogáshoz. Az ámbrás jegy – amelyet fixálóként használnak a parfümiparban, hogy az illatok hosszabban megmaradjanak – egy kis ásványi jelleget is kölcsönöz neki, és egyúttal élénken tartja a narancsos jegyet. A tonkabab és a vanília kerekíti le az éleket, így az összehatás olyan, mint a kék égboltról ránk sugárzó melengető napsütés. **ss**

BLOOD ORANGE & BASIL Gyártó: 4711 ACQUA COLONIA

Jó minőségű, édes aromájú narancs

PARFÜMÖR Alexésra Kalle | £

Pamutbársony topra fújva ez az illat hat teljes órán keresztül megmaradt, persze a bőrünkön nem tart ennyi ideig. Inkább édeskes, ahogy a vegetális-citrusos kölnivizek általában, és puha pézsmás jegyek adnak neki tartást. Amikor a 4711, a kétszáz éve családi tulajdonban lévő alvó óriás 1991-ben felébredt Jo Malone Lime, Basil & Mandarin nevű illatára, ez juthatott eszébe: „Már bocsánat, de mi vagyunk a parfümök mesterei; mi is tudunk ugyanilyen jól alkotni, negyedannyiért.” A jelenlegi tulajdonos, a Mäurer & Wirtz kiváló értékű, kreatívan összeállított kompozíciókkal rukkolt elő. Ez a tétel olyan, mint a cukorral és bazsalikomlevelekkel meghintett narancs, amelyet egy fatálban szolgálnak fel, és állni hagynak a napon. A meleg, lédús illat nyoma órákkal később is érződik a bársonyon. **SM**

BLOOD ORANGES Gyártó: SHAY & BLUE

Vörvörös narancsos naplemente

PARFÜMÖR Julie Massé | ££

Aki kedveli azt a fanyarul savanyú ízt, amely az édesség előtt belecseppen a szájba, amikor beleharap egy lédús narancsba, az kedvelni fogja a Blood Oranget is. Valahogy itt a narancs málnás jegyeket is mutat, és egy nyári napon nehéz ennél jobbat találni. A citrusos jegyek persze hervadásnak indulnak egy idő után, ahogy mi is, így helyüket átveszik a bőrre, fára emlékeztető jegyek, hogy betöltsék a narancs hiányából eredő űrt. Ebben segít az ámbra is, meleg és hosszan lecsengő befejezést nyújtva, mint amilyen egy vörös naplemente, amely lágyan vált át halványsárgába, mielőtt végleg eltűnne a horizont mögött. A meleg időjárás tényleg élénkebbé teszi ezt a vibráló illatot, szóval ezt vigyük magunkkal a szabadba a tikasztó napokon. **ss**

THE ORANGE TREE Gyártó: 4160 TUESDAYS

Séta a napfényben

PARFÜMÖR Sarah McCartney | ££

Az Orange Tree épp olyan, amilyenek a neve alapján várnánk: mintha egy narancsfa alatt üldögnénk. A narancsvirágzirmok konfettiként hullanak ránk, felidézve a kék eget és a tavasz pompáját. A narancsok és a növényesség vibrálása felébreszti a vágyat, hogy egy folyó partján terítsük le kockás pikniktakarónkat. A nem szűnő sóvárgás arra ösztönöz, hogy menekülési tervet gyártsunk, és fejest ugorjunk egy mesekönyvbe: talán egy Frances Hodgson Burnett- vagy egy C. S. Lewis-kötetbe. A friss és fanyar gyümölcs mellett az illat a fénylő gyümölcshéj és a szomjoltó gyümölcslé aromáját is magában foglalja. **ss**

LIME

WEST INDIAN EXTRACT OF LIMES

Gyártó: GEO. F. TRUMPER

Egyszerű, mint az egyszeregy: semmi más, csak lime

PARFÜMÖR Nem megnevezett | £

A Trumper londoni borbélyüzlete 1880 óta árulja ezt a tökéletes illatot. Azt állítják, hogy férfiaknak való, de csak azért, mert nem számítottak arra, hogy nők valaha is belépnek az üzletbe vásárolni. Amikor először bemerészkedtem a Jermyn Street-i boltba, felvilágosítottak, hogy a készítőmennyel forró pamut törülközőket illatosítanak, amelyekkel felfrissítik a férfiak arcbőrét, így ne várjam, hogy húsz percnél tovább tart. Ebből induljunk ki, és nem fogunk csalódni. Trumper továbbra is hű marad a hagyományhoz, és hatalmas habfürdős üvegekben árulja kölnijét, bár közel s távol sehol egy kád. Az utazáshoz való, kis kiszerelés ára szolidabb, mint a legtöbb 50 ml-es illaté, így tökéletes a fesztiválozáshoz – még akkor is, ha nem ez volt Geo. F. Trumper eredeti szándéka. **SM**

LIMON VERDE

Gyártó: GUERLAIN AQUA ALLEGORIA

Lime a Caipirinha koktéllhoz

PARFÜMÖR Thierry Wasser | £

A Guerlain egy francia vállalat, amely örömet leli abban, hogy olyan nevet ad az illatoknak, hogy az angol anyanyelvűek ne tudják kimondani. Hogy ennek miért lett éppen spanyol neve? Azért, mert a mexikói lime ihlette. Zöldnek látszik, hangzik, és az illata is zöld. Rendelkezik a most divatos fűgés jeggyel és savanykás zöldcitrom-aromával, amelyet egy kis édesség lágyít. Guerlain ennél a tételnél megnevezte a venezuelai tonkát, de ez valójában azt jelenti, hogy Thierry Wasser és csapata tökéletesített egy tonkajegyet, amely pont olyan illatú, mint a tonkabab. Ezzel az éles karaktert kissé lágyabbá tették. **SM**

CITRUSOS KOKTÉLOK

CK ONE Gyártó: CALVIN KLEIN

Az 1990-es évek klasszikusa

PARFÜMÖRÖK Alberto Morillas és Harry Fremont | £

1994-ben mind egy gyengédebb, törődőbb évtized eljövételét reméltük, amely sosem köszöntött be. Elindult viszont a vizes jegyek trendje az illatok között, és ezt a CK ONE-nak köszönhetjük. Uniszex illatként reklámozták menő, vékony és gyönyörű emberekkel, akik nem viseltek túl sok ruhát. Ma már elképesztőnek tűnik, hogy az uniszex illatok mennyire elmozdultak a maszkulin jelleg felé. Az intenzív citrus- és trópusgyümölcs-illat, az összemorzolt virágszirmok, a kék vizes és a gyantás fás jelleg sokkal drágább modern férfillatokban is megtalálható. A 200 ml-es üveg ugyanannyiba kerül, mint sok 50 ml-es dizájnerillat, és itt, ugye, igazi klasszikusról van szó. **SM**

EAU DYNAMISANTE Gyártó: CLARINS

A „Gyerünk, hajrá!” citrusillat

PARFÜMÖR Jacques Courtin-Clarins | ££

Az Eau Dynamisante-ot nem is parfümként árulják, hanem bőrápolóként, de annyira jó illata van, hogy sokan pusztán az illata miatt vásárolják. Amikor 1987-ben piacra dobták, a rendkívül virágos, bódító korszak ellenpontjaként jelent meg, amely békét, csordogáló vízeséseket és egy kis zen életérzést ígért az óriási nyüzsgés közepette. Bár sok mindenben emlékeztet a régi idők kölnijeire, mégis egy modern, lélekemelő vegetális és citrusos illatról van szó, amely egyszerre sokoldalú és friss. A tiszta, sugárzó citrusjegyeket olyan fűszeresség kíséri, mint egy egészséges szaunafelöntés egy ötszallagos fürdőben. A rozsmaring, kakukkfű, kömény és koriander borsos jelleget kölcsönözve erősíti a citrusos és növényi jegyeket. A pacsulie az utolsó lépés a zöldellő földi mennyországba a csobogó patakok mentén vezető úton. **ss**

LIME, BASIL & MANDARIN Gyártó: JO MALONE

Egyszerű és átlátható

PARFÜMÖR Lucien Piguet | ££

A jól időzített Lime, Basil & Mandarin tökéletesen illik az „osztzkodás-gondoskodás” jelszavát hirdető és L'Eau d'Issey illatú 1990-es évek végéhez: őszintesége és illata egyaránt üdítő. Míg sok parfüm (amelyeket magam is szeretek) misztikát, csábítást, pénzt, hatalmat és szexet ígér, ez az első randi hangulatát idézi. Ez az illat valóban lime-mal, bazsalikommal és mandarinnal nyit. A lime és a bazsalikom hosszabb ideig időz velünk, mint a mandarin, amely néha elillan és újra felbukkan, de egy ragyogó tavaszi reggelen nem is lehetne részünk ennél frissebb és élénkebb ébresztésben. A gyümölcsös jegyek olyan lassan olvadnak füves, földes vetiverre, hogy szinte észre sem vesszük, és máris teaidő van, még mielőtt kinyithattuk volna a szemünket a függőágyunkban. ss

EAU RESSOURÇANTE Gyártó: CLARINS

Felkelni, és irány a strand!

PARFÜMÖR Jean-Pierre Béthouart | £

A 2003-ban piacra dobott Eau Ressourçante olyan, mint egy palackozott tengeri szellő, amelynek dzsinnje alig várja, hogy tavasszal kiszabaduljon. A nyitójegyek, a ragyogó citrom és a harapnivalóan friss, zöld bazsalikom a morajló hullámok, citrusligetek és lágy szellők birodalmába repít. Az írisz aromái szelídítik meg ezt az élénk nyitányt, lágyabb, púderesebb minőségeket behozva, míg a benzoin még azelőtt melegebbé varázsolja a friss jegyeket, hogy elfáradnának. Az Eau Dynamisante-hoz hasonlóan ezt is bőrápolóként kezdték árulni, de testvérellátáshoz hasonlóan egy drága fürdőt idéz fel bennünk, ahonnan a legszívesebben soha nem mennénk haza. ss

GREEN TEA Gyártó: ELIZABETH ARDEN

A megfizethető klasszikus

PARFÜMÖR Francis Kurkdjian | £

A nagyszerű Francis Kurkdjian készítette ezt a népszerű illatot az 1990-es évek végén. A jókedvre derítő, zöld illatok iránti igény szerencsére a rákóvetkező tíz évben sem apadt, és így ez a parfüm abszolút klasszikussá vált. Nem meglepő módon zöld teával nyit, valamint mentalevéllal és citrusos jegyekkel, így olyan friss és kirobbanóan ózonos hatást kelt, mint egy nyitott ablak egy fülledt szobában. A teához és a gyümölcsökhöz alig észrevehetően fűszerek szegődnek kísérőül, amelyek sosem veszik át a vezető szerepet. Lehet, hogy nem érezzük ki a köményt, a szegfűszeget vagy akár a rózsás rebarbarát, de egy mentás, zöld, citrusos aura lebeg minket körül, és tisztának érezzük magunkat, mint a patyolat. Egy forró, párás napon szinte semmi sem múlhatja felül azt az instant felfrissülést, amelyet ez az illat ad. ss

MANDARINE BASILIC

Gyártó: GUERLAIN AQUA ALLEGORIA

Variáció bazsalikomra és mandarinra

PARFÜMŐR Marie Salamagne | ££

Istenem, a frissen facsart mandarin zamata! Azonnal életre kelt, mint amikor a hálótársunk elhúzza a függönyt egy gyönyörű, napos reggelen. Hiperrealisztikus, és bármikor is fújom magamra, öt percig csak a csuklómra szaglászom. Tudjuk persze, hogy nem ez volt az első mandarin-bazsalikomos illat. Minden üzletágban előfordul, hogy ha valami sikeres, sok hasonló termék kerül piacra. Egy bazsalikomos-citrusos illat világhírűvé válik, és utat nyit a többinek. Ott van például a vérnarancsos 4711 Acqua Colonia (lásd 34. o.), a lime-os Claus Porto Musgo Real No 5 vagy a citromos Korres és még sok másik. Vannak drágábbak és olcsóbbak is. Válasszuk ki a kedvencünket – az enyém ez. **SM**

LIMES Gyártó: FLORIS

Lime pihe-puha szirmokkal

PARFÜMŐR Nem megnevezett | ££

A Floris Geo. F. Trumper közeli szomszédja, földrajzi és átvitt értelemben is. Ha Londonban járunk a Jermyn Street környékén, érdemes mindkettőt meglátogatni. A Floris Limes nevű illata 1832-ig nyúlik vissza, bár a kezdetek óta egészen mássá alakult, rengeteget változtattak rajta. Citrom, petitgrain, lime-virág és a keserűnarancs-fa virágából kivont neroli, egy mindenkinek megfelelő lágyabb keverékben elegyítve. Mint sok más citrusos illat, a Limes is egy virágos, pézsmás alpból bomlik ki. Ahogy a friss gyümölcsös jegyek eltűnedeznek, a bőrünkön lágy virágszirmokból szőtt takaró marad. **SM**

A leszáradás

Sok virágos, fás, ámbrás, tölgymohás és vegetális illat enyhe citrusos jegyeket is hordoz. Ezek járnak az élen, majd utat engednek annak, amit a parfümparban leszáradásnak neveznek – ez az az illatfrakció, amely az első fejjegyek elillanása, lecsengése után marad. Úgy gondolhatunk mindekre, mint egy főutcán vonuló menet: először a dekoratív, csillogó citrus mazsoretteket látjuk, később a virágos jegyek fuvalásait és a fás jegyek klarinétosait, majd pedig érkeznek a hosszan tartó pézsma- és szantálfa-molekulák: a parfüm nagydobjai és tubái, amelyek a nap hátralévő részében is rajtunk illatoznak, még jóval az után is, hogy a csillogó előőrs már rég a távolba tűnt.

VIRÁGOS

VERVEINE D'EUGÈNE Gyártó: HEELEY

Verbénás koktél a verandán

PARFÜMÖR James Heeley | ££

A Verveine d'Eugène egy bámulatosan szép név, ha netán beszélünk franciául, mint a Yorkshire-ban született párizsi James Heeley. De ha nem, és ez a név csupán betűk tetszőleges egyvelegének tűnik, pár extra ékezzettel, az sem baj, hiszen Verveine-nek, Eau de Verveine-nek vagy a legegyszerűbben Lemon Verbenának is nevezik. A „Verveine” verbénát jelent, Eugène pedig Napóleon Lajos francia császári herceg, III. Napóleon fia. Ő használt verbénás kölnit, de biztosra vehetjük, hogy az nem volt ilyen jó. Ez ugyanis tartalmaz egy kis fekete ribizlit és rebarbarát, finoman pajzán jázsmint, amelyek nyugalmat sugárzó pézsmágyon pihennek. A Heeley-illatok gyakran aratnak sikert, mert általában klasszikusak, egy csipetnyi lázadással: felhívják magukra a figyelmet. **SM**

HAPPY Gyártó: CLINIQUE

Tapsolj!

PARFÜMÖRÖK Jean-Claude Delville és Rodrigo Flores-Roux | £

A Clinique a Happy nevű illattal robbant be az 1990-es évek végének citrusos illatcsatájába. Valamikor 1995 körül a csapat a következő nagy dobásról álmodozott. A parfümgyártók új, mesés aromás vegyületeket használtak, amelyek szinte kirobbanó erőt kölcsönöztek a citrusféléknek és a virágoknak. A Happy is a piaca lépés előtt állt. De mit kommunikáljanak a vásárlóknak? A Happy az az illat, amelynek jegyei a legfantáziadúsabb neveket viselik, amiket valószínűleg a legtöbben értenek félre. Hangsúlyozzuk, hogy a jegyek nem jelentenek egyben anyagokat is; ezek azok a minőségek, amelyeket gyanítunk az illatban, de a gyártásukhoz nem feltétlenül ugyanezeket az elemeket használták fel. Boysenberry Bush Flower, Morning Dew Orchide és Melati Blossom. Most komolyan? A Happy egy nagyszerű, életerős, élénk, kedves narancs-grépfrút-bergamott kombináció egy csokor virágon, ami mosolyra készíten minket. És ez elég a boldogsághoz. **SM**

L'EAU À LA FOLIE Gyártó: PARFUMS DE NICOLAÏ

Késleltetett kiteljesedés

PARFÜMÖR Patricia de Nicolaï | ££

Bizonyos illatoknak idő kell. Befűjük magunkat velük, majd felszisszenünk: „Mi értelme volt?” Ám ha adunk nekik tíz percet, megértjük. Ennek a tételnek viszont jó húsz percre van szüksége a kiteljesedéshez. Patricia de Nicolaï a Guerlain család sarja. Vegyésznek tanult, majd parfümörnek a rangos versailles-i iskola, az ISIPCA képzésén. A családban azt hallotta, hogy a rangjabeli nők nem dolgoznak, a cégnél pedig, ahol gyakornokoskodott, azt, hogy ebbe a csapatba nem hiányzik egy nő. Az előítéletek szerencsére arra ösztönözték, hogy saját céget hozzon létre. Most klasszikus parfümöket tervez egyedi jellemzőkkel, olyan elbűvölő illatokat, amelyeket egy nagyobb márka sosem forgalmazna. A L'Eau à la Folie rajtam erőteljesen indít, határozott, zöld mentás, lime-os, borókás jegyekkel párolog, míg végül felbukkan a gyümölcsös, virágos, fás alap. Patricia szerint rumos jegy is felfedezhető benne. **SM**

EAU DE GIVENCHY Gyártó: GIVENCHY

Sikkes, lágy, kifinomult

PARFÜMÖR François Demachy | £

Az Hubert Givenchy-házat a LVMH vásárolta fel. Az Eau de Givenchy illatot 2018-ban élesztették újjá François Demachy mesterparfümör felügyelete alatt. A cél az volt, hogy egy meglepetések nélküli, nagyon jól megkomponált tételt hozzanak létre. Ha a szüleink viselték ezt az illatot – hiszen egyike volt azoknak a ciprusos illatoknak, amelyeket az egész bolygó magára fújhatott –, nekik talán hiányozhat régi mélysége és intenzitása, de azzal, hogy ugyanazt a nevet használja, a Givenchy hagyományt ápol. Egy könnyed mentás narancs, citrusvirágok triójával: citrom, édes és keserű narancs finom egyensúlyt alkotó keveréke, amelynek elemeit nem igazán lehet elkülöníteni egymástól. A korábbi tölgymohás jegyeket felváltja benne a könnyed pézsma. **SM**

TEAZZURRA Gyártó: GUERLAIN AQUA ALLEGORIA

Tengerparti teaparti

PARFÜMÖR Thierry Wasser | ££

A sónak nincs illata, ám a Teazzura illatát – amely minden bizonnyal szándékosan tartalmazza a kék tea aromáját – sós ízhez társítanánk. Én valóban megkóstoltam a bőrrömön, miután befűjtam vele magamat, hogy megtudjam, milyen az íze. (Nem érdemes követni a példát.) Egy mediterrán jachton elfogyasztott Margarita koktéla emlékeztető illat. Mindenfajta kipróbálható citrusgyümölcs és a visszafogott, mégis megkapó jázmin-tea-aroma pihe-puha pézsma- és vaníliapaplanba csomagolva, naplementekor. Sokkal inkább ez, mint egy jachton lenni. **SM**

CRISTALLE EAU VERTE

Gyártó: CHANEL

Smaragdzöld kristály

PARFÜMÖR Jacques Polge | ££

Szerzőtársammal együtt valósággal rajongunk a Cristalle-ért, az eredeti 1974-es illatért – olyannyira, hogy önzetlenül osztottunk rajta. A köztünk lévő különbség miatt igazság szerint én az Henri Robert által készített 1974-es Eau de Toilette-be szerelmesedtem bele, ő pedig Jacques Polge 1993-as Eau de Parfumjébe. Monsieur Polge alkotta meg Cristalle kishúgát is, a Cristalle Eau Verte-et, azaz zöld vizet. A parfümtestvérek gyakran csak a néven osztoznak, de a Cristalle-ok esetében rögtön felismerhető a valódi rokonság. Az Eau Verte maga a tökély, pedig ezt a szót nem használok gyakran. Részben azért tökéletes, mert felidézi egy tölgyomhás, sűrű erdő mélyét. De leginkább azért, mert a citrusok és a virágok egyedi módon vegyülnek benne, éteri, mégis ősi kombinációt alkotva, akár egy palota falára felfutó ritka szőlőinda. Rajtam egy idő után olyan kellemes az illata, mint a hajópadlónak. **SM**

A citrusfélék vegytana

A citrusfélék illóolajai nagyrészt a héjből származnak. Ha lereszeljük a citrom héját vagy meghámozzunk egy narancsot, a közben keletkező folyadék a tiszta illóolaj. Néhányan allergiások ezekre a természetes anyagokra, hiszen a növény azért termel ilyen irritáló anyagot, hogy az védőpajzsként védje a gyümölcs magjait, amelyekből a következő generáció megszületik majd.

A citrus illóolajok természetes illatanyagok. Fitokemikáliáknak is nevezik őket, arra utalva, hogy valódi növényekből származnak. Ezek közé tartozik többek között a limonén, a citrál, a linalool, a metil-atranilát, a citronellol és a geraniol. Természetes módon előfordulnak más növényekben is. A rózsza, a muskátli, a levendula, a kakukkfű, a boróka, a sárgarépmag, a rózsafa, a gyömbér, a kardamom és még sok más növény is ugyanazokból a természetes kémiai vegyületekből épül fel, mint a citrus illóolajok.

Ezért gyakran nehéz elkülöníteni, hol végződnek a citrusfélék, és hol kezdődik a többi növény és virág. Egy citromos rózsáról vagy egy rózsás citromról van szó? No de számít ez egyáltalán? A citrusos aromák észrevétlenül vegyülnek a virágos, fás keverékekbe, és enyhítik azok letargikus jellegét.

GRÉPFRÚT

PINK PEPPER & GRAPEFRUIT Gyártó: 4711 ACQUA COLONIA

Fűszeres-vegetális grépfrútsaláta

PARFÜMŐR Cécile Hua | £

A 4711 Acqua Colonia illataiból több is szerepel ebben a könyvben, mert minden citrusgyümölcshez tartozik egy-egy említésre méltó illatuk. Több is lenne, de néhányuk limitált kiadás, és ezeket nem volna helyénvaló ajánlani, hiszen mire a könyv az olvasó kezébe kerül, talán már nem is elérhetőek. A Pink Pepper & Grapefruit egy újabb jó ár-érték arányú boldogságfröccs: igazán nagyvonalúan használhatjuk, mert megengedhetünk magunknak egy újabb üveget. Először a tört rózsabors aromája csap meg, majd a pink grépfrút a feketeribizli-rügy fanyarságával. Szeretem a pólóra fújni, mert úgy tovább tart – vagy forró nyári éjszakákon a párnára. **SM**

PAMPLELUNE Gyártó: GUERLAIN AQUA ALLEGORIA

A grépfrút legfőbb guruja

PARFÜMŐR Mathilde Laurent | ££

A Pamplelune a grépfrút szupererejét hordozó fanyar permet szuperfriss társaságban: bergamottal, nerolival és fekete ribizlivel, amelyet némi pacsuli gazdagít és egy kis vanília lágyít. Lendületessége verhetetlen. 1999-ben, épp, amikor az Estée Lauder piacra dobta Jo Malone egyszerűen kölninek nevezett első tételeit, a Guerlain kijött Aqua Allegoria sorozatával. Ebben megfizethető árú Eau de Toilette-ek kaptak helyet: rózsás, levendulás, ilang-ilangos, vegetális (már egyik sem kapható) és a Pamplelune, a legnagyobb sláger. Nem állítom, hogy a Guerlain kifejezetten rivalizálni akart volna az új márkával, de az biztos, hogy jól időzített. Azóta már számos gyönyörű, néha furcsa illattal gazdagodott a Guerlain kollekciója. A kivételes Pamplelune több mint húsz éve kapható. Aki szereti, raktározzon el belőle. Ezek a kölnik gyakran rövid idő alatt elfogynak, de ha a Pamplelune is eltűnne, talán zavargások is kitörnének. **SM**

POMELO Gyártó: JO LOVES

A citrus és a hasított bőr találkozása

PARFÜMÖR Christophe Raynaud | ££

Jo Malone a Brit Birodalom Rendjének tagja, korábbi cége a Jo Malone London. Az illatok vonzereje némi kihagyás után visszacsábította a parfümiparba, aminek a Jo Loves nevű cég lett az eredménye. A pomelo egy nagy méretű, nem keserű grépfrút, amely a Jo Loves első parfümjét inspirálta. A Pomelo rögtön az „annyira jó élni” örömteli hangulatával nyit, így lehetetlen neki ellenállni. A magas és friss tartományokból megfontoltan és fokozatosan cseng le az illat a pazar hasított bőr sötétebb, bársonyosabb minőségei felé. Valahol középtájon még felsejlik a vörös rózsza és egy csipetnyi szegfűszeg kombinációja a változatlan pomelójegy mellett, amelyhez a bőr tökéletes, puha alapot képez – akárcsak az alkonyatban a gype fölött lebegő sárga léggömb. **ss**

EAU DE PAMPLEMOUSSE ROSE Gyártó: HERMÈS

Az édesen léha grépfrút

PARFÜMÖR Jean-Claude Ellena | ££

A pompázatos Eau d'Orange Verte után harminc évvel a Hermès piacra dobta annak pazar, rózsaszín grépfrútos kistestvérét. Így már egy egész illatcsaládról beszélhetünk, amely magában foglalja az édesnarancsot, a citromot, a mandarint, valamint az Orange Verte és a Pamplemousse Rose koncentrált változatát, és amely kielégíti a magas minőségű parfümök iránti aktuális igényt. Kedvelem a kompromisszummentesen illékony eredetit. A Floris Pink Grapefruitja volt az az illat, amely precízen hozta a frissen félbevágott gyümölcs aromáját. Talán visszatér majd, de addig is – egy kicsit több ráfordítással – fürdőzhetünk ebben az illatban. Franciául a „rose” egyaránt utal a virágra és a pink színre, így van, aki a grépfrút és a rózsza keverékét is felfedezni véli benne – mi ne tegyük. **sm**

Szerezze be egy grépfrútos illatot!

A grépfrút illóolajok, akár a fehér, akár a rózsaszín, használatosak a parfümkészítésben, de az elkészült illatkompozíciókban gyakran narancsos illatnak érződnek. Ezért a parfümőrök egy pazar és jellegzetes kiegészítő illatanyagot is adnak a parfümökhöz, amely biztosítja a friss grépfrút összetéveszthetetlen karakterét.